

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EK rendelet szerint

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító:

A készítmény neve: **RACER 25 EC**

A hatóanyag neve: fluorkloridon

Kémiai neve: 3-klór-4-(klórmetil)-1-[3-(trifluorometil)fenil]-2-pirrolidon, Összegképlet: $C_{12}H_{10}Cl_2F_3NO$

1.2. A keverék megfelelő azonosított felhasználása: gyomirtó szer

1.3. A gyártó, forgalmazó/a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó cég neve: **Agan Chemical Manufacturers Ltd.**

Cím: Northern Industrial Zone, P.O.Box 262, Ashdod, Izrael

Vészhelyzeti telefon: 972-8-8515211

Fax: 972-8-6296848

Forgalmazó cég neve: **Makhteshim Agan Hungay Zrt.**

Cím: 1037 Budapest, Montevideo utca 6.

Telefon: (1) 439-2000

Fax: (1) 439-2009

E-mail: mahun@mahun.hu

1.4. Sürgősségi telefonszám: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ) (1) 476-6464, 06 (80) 201-199

2. A veszélyek azonosítása

2.1. A keverék osztályozása:

A gyártó, a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a készítmény veszélyes.

2.2. Címkézési elemek:

EK-veszélyjelek: Xn Ártalmas, N Környezeti veszély

Xn

Ártalmas

N

Környezeti veszély

A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

R 10 Kevésbé tűzveszélyes

R 22 Lenyelve ártalmas

R 36 Szemizgató hatású

R 51/53 Mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

R 62 A fertilitásra (fogamzóképeségre vagy nemzőképeségre) ártalmas lehet

R 63 A születendő gyermeket károsíthatja

R 65 Lenyelve ártalmas, aspiráció (idegen anyagnak a légutakba beszívása) esetén tüdőkárosodást okozhat

A készítmény biztonságos használatára utaló S mondatok:

S 2 Gyermekek kezébe nem kerülhet

S 13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó

S 20/21 A használat közben enni, inni és dohányozni nem szabad

S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni, és orvoshoz kell fordulni

S 29/35 Csatornába engedni nem szabad. Az anyagot és edényzetét a megfelelő módon ártalmatlanítani kell.

- S 36/37/39 Megfelelő védőruházatot, védőkesztyűt és szem/arcvédőt kell viselni
 S 57 A környezetszennyezés elkerülésére megfelelő edényzetet kell használni
 S 61 Kerülni kell az anyag környezetbe jutását. Speciális adatokat kell kérni/Biztonsági adatlap
 S 62 Lenyelés esetén hánytatni tilos: azonnal orvoshoz kell fordulni, az edényt/csomagolóburkolatot és a címkét az orvosnak meg kell mutatni.

Biztonsági adatlap foglalkozásszerű felhasználók kérésére rendelkezésre áll.

2.3. Egyéb veszélyek:

Fizikai és kémiai veszély: Tűzveszélyes

Egészségkárosító veszély: Lenyelve ártalmas. Szemizgató hatású. A fertilitásra (fogamzóképessegre vagy nemzőképessegre) ártalmas lehet. A születendő gyermeket károsíthatja. Lenyelve ártalmas, aspiráció (idegen anyagnak a légutakba beszívása) esetén tüdőkárosodást okozhat.

Környezetkárosító veszély: Mérgező a vízi szervezetekre. a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

Egyéb információ: A termék besorolása toxikológiai vizsgálatok eredményei alapján történt.

3. Összetétel/tájékoztató az alkotórészekről

Veszélyes komponensek	Koncentráció	Veszélyjel, besorolás, R-mondat ¹ Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat ²
Flurokloridon CAS-szám: 61213-25-0 EU-szám: 262-661-3	23 – 26%	Nem osztályozott anyag: 67/548/EGK irányelv; 3/2006. (I. 26.) EüM rendelet
Ciklohexanon CAS-szám: 108-94-1 EU-szám: 203-631-1 Index szám:606-010-00-7	40 – 44%	Xn, R 10;R 20
Nafta aromás oldószer CAS-szám: 64742-95-6 EU-szám: 265-199-0 Index-szám:649-356-00-4	22 – 24%	Xn, R 65
Izobutanol CAS-szám:78-83-1 EU-szám: 603-108-00-1 Index-szám:603-108-00-1	2-3 %	Xi; R10, R67, R37/38, R41
Alkilaril szulfonát	3-4 %	Xi; R36

Más veszélyes összetevő jelenlétét a gyártó nem jelzi. Az egyéb komponensek nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjel és az R, H-mondatok a tiszta komponensekre vonatkoznak, a készítmény veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg. Az R és H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

4. Elsősegélynyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése:

A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Öntudatlan, vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

¹ A DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításainak megfelelően (Dangerous Substance Directive)

² A CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításainak megfelelően

Célszerű felvenni a kapcsolatot az Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálatl.
Telefon: 06 (1) 476-6464 vagy 06 (80) 201-199

Hatások és tünetek:

Belégzés: fejfájás, szédülés és hányinger melyet az oldószergőzök váltanak ki

Lenyelés: ártalmatlan

Szem: irritáló hatású

Belégzés esetén: A sérültet friss levegőre kell vinni. Légzési nehézségek esetén mesterséges lélegeztetés szükséges. Forduljunk orvoshoz.

Lenyelés esetén: A szájüreget alaposan öblítsük ki vízzel. Ne hánytassunk! Öntudatlan sérültnek száján át ne adjuk semmit. Azonnal forduljunk orvoshoz, mutassuk meg a készítmény címkéjét.

Bőrrejutás esetén: A szennyezett, átitatódott ruházat levétele után a bőrt azonnal folyóvízzel és szappannal le kell mosni.

Szembejutás esetén: Legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjszélek széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Konzultáljunk szemorvossal.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvosnak: Nincs specifikus ellenszer.

A tünetek alapján kezeljen, és alkalmazzon támogató/kiegészítő terápiát.

Az elsősegélynyújtó védelme: Megfelelő védelem szükséges, lásd 8. pont.

5. Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: oltópor, vízpermet, oltóhab, szén-dioxid

Nem megfelelő oltóanyag: vízszugár

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: szén-monoxid, nitrogén-oxidok és egyéb toxikus klór- és fluortartalmú vegyületek

5.3. Javaslat a tűzoltóknak:

A tűz esetén használatos védőeszközök: megfelelő védőruha és a környezet levegőjétől független légzőkészülék

Speciális veszély: a készítmény gőzei mentén a láng visszacsapódhat

6. Intézkedések véletlenszerű kibocsátás esetén

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások:

Légzésvédelem: szükséges

Kézvédelem: védőkesztyű

Szemvédelem: védőszemüveg vagy védőálarc

Testvédelem: szükséges

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések: A kiömlött anyagot a csatornába vagy élő vizekbe engedni tilos!

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei, anyagai: Kis mennyiségű termék kiömlésekor a kiömlött terméket inert folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, föld, stb.) kell befedni, felitatni és megfelelő tartályba helyezni a környezet elszennyeződésének elkerülése céljából. Nagy mennyiségű termék kiömlése esetén a kifolyt anyagból folyadék formájában a lehető legtöbbet gyűjtsünk össze. Árkoljuk körül, adszorbeáló, vagy nem áteresztő anyaggal, mint például homok vagy agyag, amit később megsemmisítésre kell küldeni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 8. és 13. szakaszokat.

7. Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések: Kerüljük a készítmény szembejutását és bőrre kerülését. Megfelelő szellőztetés szükséges. Körültekintően végzett munkával kerüljük el a készítmény gőzeinek, permetének belélegzését. Ne dolgozzunk a készítménnyel szikra, gyújtó- és hőforrás közelében.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt: A készítményt hűvös, száraz, jól szellőző helyen, eredeti, bontatlan csomagolásban, gyújtó- és hőforrástól, közvetlen napfénytől távol, élelmiszerektől, élvezeti cikkektől, takarmányoktól elkülönítve kell tárolni. A készítmény gyermekek kezébe nem kerülhet. Tilos a dohányzás.

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások): gyomirtó hatású növényvédő szer. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartásuk be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. Az expozíció korlátozása és ellenőrzése/személyi védőfelszerelések

8.1. Foglalkozási expozíciós határérték: Flurokloridon: TWA: 0,3 mg/m³, (8 óra)

Ciklohexanon: TLV (USA): 25 ppm (100 mg/m³), MAK: 50 ppm; 154 mg/m³

Nafta: TLV (USA): 50 ppm

A dolgozókkal meg kell ismertetni a készítmény felhasználásának munkaegészségügyi előírásait, fel kell hívni a figyelmet a készítmény ártalmas és gyúlékony voltára.

Körültekintő munkával meg kell előzni a készítmény szembejutását, bőrre kerülését és gőzeinek, permetének belélegzését.

8.2. Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- A megfelelő szellőzésről gondoskodni kell.
- A készítmény kijuttatásához, permetezéséhez megfelelő védőfelszerelések biztosítása.

8.3. Higiéniai intézkedések:

- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka befejezése után alapos kézmosás szükséges.
- A munka során használt ruházat mosása külön történjen.

8.4. Személyi védőfelszerelések:

- A foglalkozási expozíciós határértéket meghaladó koncentrációk esetén légzésvédelem szükséges.
- Védőszemüveg vagy védőálarc használata szükséges.
- Megfelelő védőkesztyű, védőruha és védőlábbeli szükséges.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ:

Halmazállapot: folyadék
Szín: világos barna
Szag: jellegzetes aromás szag

9.2. Egyéb információk:

Forráspont: 155 – 181°C (nafta)
Sűrűség: 1,024 ± 0,015 g/cm³ (20°C-on)
pH érték: 5 – 7
Lobbanáspont: 45°C
Gyúlékonyság: gyúlékony
Öngyulladás hőmérséklet: 450°C
Robbanási tulajdonságok: az oldószergőzök (nafta) a levegővel robbanóképes elegyet képezhetnek
Robbanási határok: alsó: 0,8 térfogat%, felső: 7 térfogat%
Oxidáló tulajdonságok: nem oxidál
Gőznyomás: 0,44 mPa 25°C-on (flurokloridon)
Oldhatóság vízben: 38,1 mg/dm³ 25°C-on (flurokloridon)
LogP_{oktanol/víz}: 3,36 (flurokloridon)

10. Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: Közönséges körülmények között stabil készítmény.

10.2. A veszélyes reakciók lehetősége: Veszélyes polimerizáció nem következik be.

10.3. Nem összeférhető anyagok: oxidáló anyagok, savak, lúgok

10.4. Elkerülendő körülmények: : közvetlen napfény, hőhatás, nyílt láng

10.5. Veszélyes bomlástermékek: termikus bomláskor szén-oxidok, nitrogén-oxidok és egyéb toxikus fluor- és klórtartalmú vegyületek képződhetnek.

11. Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ:

A készítményre vonatkozó akut toxicitási adatok:

orális: LD₅₀ (hím patkány): 2595 mg/ttkg

LD₅₀ (nőstény patkány): 1864 mg/ttkg

dermális: LD₅₀ (nyúl): > 4000 mg/ttkg

inhalációs: LC₅₀ (patkány): > 5,36 mg/l

Bőrirritáció: gyengén irritál

Szemirritáció: erősen irritál

Szenzibilizáció: túlérzékenységet nem okoz (tengeri malac)

A készítmény hatóanyagára a fluorkloridonra vonatkozó adatok:

Krónikus toxicitás: NOEL (hím patkány): 100 ppm, 3,9 mg/ttkg/nap – 2 év

NOEL (nőstény patkány): 400 ppm, 19,3 mg/ttkg/nap – 2 év

NOEL (egér): 40 ppm, 2,3 mg/ttkg/nap – 2 év

Reprodukciós toxicitás: NOEL (patkány): 40 ppm, 2,3 mg/ttkg/nap – három generációs kísérlet

Magasabb dózisokban a hím patkányok nemzőképessége gyengül, ez a hatás nyulakon és majmokon nem mutatkozik.

Genotoxicitás: nem genotoxikus

Mutagenitás: nem mutagén

Teratogenitás: NOEL (patkány, nyúl): 20 mg/ttkg/nap

Patkányokon magasabb dózisokban maternális toxicitás és teratogén hatás lép fel.

12. Ökológiai információk

12.1 Toxicitás:

A készítményre vonatkozó adatok:

Hal: szivárványos pisztráng: LC₅₀ (96 óra): 11 mg/l, Kékkopoltyús naphal: LC₅₀ (96 óra): 11 mg/l

Daphnia magna: EC₅₀ (48 óra): 24 mg/l

Virginiai fűrj: LD₅₀: 1800 mg/kg

A készítmény mérgező a vízi szervezetekre, kevésbé toxikus a madarakra.

A készítmény hatóanyagára a fluorkloridonra vonatkozó adatok:

Hal: szivárványos pisztráng: LC₅₀ (96 óra): 3,0 mg/l

kékkopoltyús naphal: LC₅₀ (96 óra): 6,7 mg/l

Daphnia magna: EC₅₀ (48 óra): 5,1 mg/l, NOEC (21 nap): 1 mg/l

Alga: Chlorella vulgaris: LC₅₀ (96 óra): 0,0064 mg/l

Madarak: virginiai fűrj: LD₅₀: > 2150 mg/kg, LC₅₀ > 5000 mg/kg (8 napos etetés)

tőkés réce: LC₅₀: > 5000 mg/kg (8 napos etetés)

Méh: LD₅₀: > 100 µg/méh (orális és kontakt)

A fluorkloridon nagyon mérgező a vízi szervezetekre, nem toxikus a méhekre, kevésbé toxikus a madarakra.

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság: Talaj: nem stabil, szabadföldi: t_{1/2}: 9 – 70 nap, laboratórium: DT₅₀: 4 – 27 nap

Lebomlás mikroorganizmusok segítségével. Biodegradáció: gyenge

Víz: hidrolitikus DT₅₀: stabil (pH = 5, 9 és 7), fitolitikus DT₅₀: 2,6 – 4,4 nap (pH = 7, 25 °C)

DT₅₀ (víz/üledék): 3 – 9 nap

12.3. Bioakkumulációs képesség: nagy, de a halakból gyorsan eliminálódik, 4 napon belül 96%.

12.4. A talajban való mobilitás: alacsony (K_{oc}: 680 – 1300 ml/g, K_d: 7,8 – 19 ml/g)

A talajvizek elszennyeződésének kockázata nulla.

13. Ártalmatlanítási útmutató

13.1. Hulladékkezelési módszerek: A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján:

EWC-kód: 02 01 08 veszélyes anyagokat tartalmazó, mezőgazdasági vegyi hulladékok

Ne juttassuk a készítményt és maradékait a lefolyórendszerbe. A készítmény maradékait megfelelő tárolóedényben kell tárolni.

A veszélyes növényvédő szer göngyölegek kezelésére vonatkozó felhasználói kötelezettségek betartása mellett a hulladékbegyűjtést és hulladékkezelést a CSEBER Kht.-n keresztül intézzük.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint jelölésköteles.

Közúti/vasúti szállítás (ADR/RID):

Azonosítószám (UN-szám): 1993

- ADR osztály és sorszám: 3, F1, PG III
- Veszélyt jelölő szám: 30

Az áru megjelölése: Gyúlékony folyékony anyag, m.n.n. (44% ciklohexanon, 24% nafta)

Belföldi hajózás:

- ADNR osztály: 3, F1, PG III
- Az áru megjelölése: Gyúlékony folyékony anyag, m.n.n. (44% ciklohexanon, 24% nafta)

IMDG szerinti tengeri szállítás:

- IMDG osztály: 3.3 + tengerszennyező
- Csomagolási csoport: III
- EmS: F-E, S-E

Az áru megjelölése: Gyúlékony folyékony anyag, m.n.n. (44% ciklohexanon, 24% nafta)

Légi szállítás:

- UN/ID-szám: 1993
- IATA-DGR osztály: 3

Az áru megjelölése: Gyúlékony folyékony anyag, m.n.n. (44% ciklohexanon, 24% nafta)

15. Szabályozási információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok:

Vonatkozó magyar joganyagok

Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008. (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM, a 26/2007. (VI.7.) EüM, a 33/2004. (IV.26.) ÉszCsM, a 30/2003. (V.21.) EüM rendeletek a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII.22.) EüM-SZMM együttes rendelete a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM-SZCSM együttes rendelet módosításáról.

Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.

Vonatkozó közösségi joganyagok

REACH-rendelet: 1907/2006/EK és módosításai (987/2008, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EK);

DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításai;

DPD: 1999/45/EK irányelvek módosításai;

98/24/EK, 2000/39/EK irányelv: A munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről;

CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosítása;

2003/82/EK irányelv a növényvédő szerek különleges kockázataira és biztonságos használatra vonatkozóan.

16. Egyéb információk

A biztonsági adatlap a termék szállított állapotára vonatkozik.

Az adatlap csak a biztonságos használat, a megsemmisítés, a tárolás, a szállítás, stb. szempontjából jellemzi a terméket, és nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

Az adatlapban foglalt információk, adatok ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helyállónak ismerjük. Az adatlap nem képezi semmilyen jogi kötelezettség vagy felelősségvállalás alapját a bármilyen körülmények között történő használatból vagy a helytelen használatból adódó következményekért. A gyártó/forgalmazó nem vállal felelősséget olyan személyi sérülésekért vagy anyagi károkért, amelyeket a készítmény okoz a vevőknek, felhasználóknak vagy harmadik személynek, mivel a termék használatára nincs befolyással.

A biztonsági adatlap csak ezen termékre vonatkozik, ha a terméket más készítmény komponenseként használják, az adatlapban közölt információk nem alkalmazhatók.

A biztonsági adatlap 3. szakaszában szereplő R-mondatok:

Alkalmazási terület: gyomirtószer

R 10 Kevésbé tűzveszélyes

R 20 Belélegezve ártalmas

R 36 Szemizgató hatású

R 37/38 Bőrizgató hatású,izgatja a légutakat

R 38 Bőrigazgató hatású

R41 Súlyos szemkárosodást okozhat

R 65 Lenyelve ártalmas, aspiráció (idegen anyagnak a légutakba beszívása) esetén tüdőkárosodást okozhat

R 67 Gőzök álmoságot és szédülést okozhatnak

A biztonsági adatlap a gyártó H-0302 készült (2008.06.18.) számú adatlapja felhasználásával került kidolgozásra.

Készült, 2011. november 4.

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.

felülír minden korábbi kiadást

TENDER

Syngenta márkanév

1. A termék/készítmény és az adatszolgáltató cég azonosítása

A termék/készítmény azonosítása

Syngenta márkanév TENDER
Formulációs kód A9396G

Felhasználási terület Gyomirtó szer

A cég azonosítása

Cég Syngenta Crop Protection AG
P.O. Box
CH-4002 Basel
Svájc

környezeti veszély

irritatív

Termékinformáció Telefon: +41 61 323 11 11; Fax: +41 61 323 1212
Sürgősség esetén **(24 órán át hívható) +44 1484 538 444; Magyarországon: 06 1 488 2288**
Sürgősség esetén információ:
– szállítás: lásd a szállítási dokumentumon szereplő telefonszámot
– tárolás: lásd a helyi Syngenta szervezet sürgősségi telefonszámát
E-mail cím: safetydatasheetcoordination@syngenta.com

2. Veszélyességi jelölések

Bőrrel való érintkezés esetén bőrzérkenységet okozhat.

Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat.

3. Összetétel / összetevőkre vonatkozó információk

Veszélyes összetevők

Kémiai név	CAS-szám	EC-szám	Veszélyjel	R mondatok	Koncentráció
S-metolaklór	87392-12-9		Xi, N	43, 50/53	86,5 % w/w
2-metil-1-propanol	78-83-1	201-148-0	Xi	10, 37/38, 41, 67	1-2 % w/w
solvent naphtha (petróleum), könnyű aromás	64742-95-6	265-199-0	Xn, N	51/53, 65, 66	2-12 % w/w
dodecil-benzol-szulfonsav kalciumsó	26264-06-2, 84989-14-0, 90194-26-6	247-557-8, 284-903-7, 290-635-1	Xi	38, 41	1-5 % w/w
poli(oxi-1,2-etánediil), alfa-(2,4,6-trisz(1-feniletil)fenil)-omega-hidroxi-	99734-09-5, 70559-25-0			52/53	1-5 % w/w

Az itt feltüntetett R kockázati jelölések teljes szövegét ld. a 16. pontnál

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.

felülír minden korábbi kiadást

TENDER

Syngenta márkanév

---

4. Elsősegély

Általános tanács:

Mindig legyen Önnél a csomagolóanyag, a címke vagy a termék biztonsági adatlapja, ha a Syngenta sürgősségi számát, detoxikáló központot, vagy orvost hív telefonon, vagy kezelésre megy.

A szer belélegzése esetén:

Vigye az érintett személyt friss levegőre.

Tartsa a beteget melegben, nyugalmi helyzetben. Ha a légzés szabálytalanná válik, vagy leáll, alkalmazzon mesterséges lélegeztetést.

A bőrrel való érintkezés esetén:

Azonnal hívjon orvost vagy hívja a detoxikáló központot.

A szennyeződött ruházatot azonnal távolítsa el, és az érintett testrészeket alaposan mossa le vízzel. Tartós bőrirritáció esetén hívjon orvost! A szennyeződött ruhát újra használat előtt ki kell mosni.

Szembe kerülés esetén:

Öblítse ki azonnal bő vízzel, a szemhéjak alatt is, legalább 15 percig.

Vegye ki a kontaktlencsét.

Azonnali orvosi ellátás szükséges.

A szer lenyelése esetén:

Azonnal forduljon orvoshoz és mutassa meg az orvosnak a szer csomagolóanyagát, címkéjét vagy biztonsági adatlapját.

Hánytatni tilos a beteget!

Tudnivalók az orvos számára

Specifikus antidótum nem ismert! Alkalmazzon tüneti kezelést.

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.

felülír minden korábbi kiadást

TENDER

Syngenta márkanév

5. Tennivalók tűz esetén

Tűzoltásra alkalmas eszközök

Tűzoltóeszközök – kis tüzek esetén
Használjon vízpermetet, alkoholálló habot, száraz oltóanyagot, vagy széndioxidot.

Tűzoltóeszközök – nagy tüzek esetén
Alkoholálló hab, vízpermet

Tűzoltóeszközök, melyek használata biztonsági okokból tilos:

Ne használjon erős vízsugarat, mert szétspriccelve továbbterjeszheti a tüzet.

Tűzoltás közbeni speciális veszélyek:

Mivel a termék éghető szerves anyagokat tartalmaz, a tűzből veszélyes égéstermékeket tartalmazó, sűrű, fekete füst keletkezik (ld. 10. részt).

A bomlástermékek toxikusak, egészségre ártalmasak lehetnek.

A tűzoltáshoz használt speciális védőfelszerelés:

Tűz esetén viseljen zárt rendszerű légzőkészüléket és megfelelő védőruházatot.

További tudnivalók:

Ügyeljen arra, hogy a tűzoltás elfolyó anyagai ne kerülhessenek csatornába vagy vízfolyásokba.
A tűznek kitett zárt csomagolóeszközöket hűtse vízpermettel.

---

6. Tennivalók a szer véletlen kiömlése esetén

Személyi óvintézkedések:

Olvassa el a 7. és a 8. részekben felsorolt óvintézkedéseket.

Környezetvédelmi óvintézkedések:

Akadályozza meg a készítmény további elfolyását, ha biztonságos. Ne öntse a készítményt felszíni vizekbe vagy szennyvízelfolyókba.

A szennyeződés megszüntetése:

Gyűjtse össze a szert nem gyúlékony, abszorbens anyaggal (pl. homok, föld, kovaföld, vermikulit), helyezze konténerbe, majd gondoskodjon annak szabályos megsemmisítéséről.

További tudnivalók:

Ha a szer folyókba, tavakba vagy csatornába került, értesítse az illetékes hatóságokat.

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.

felülír minden korábbi kiadást

TENDER

Syngenta márkanév

7. Kezelés és tárolás

Kezelés

Általános:

Nincs szükség speciális, technikai óvintézkedésekre.
Nincs szükség speciális kezelési tanácsokra.
Kerülje a szer bőrrel való érintkezését és szembe jutását.
A szerrel való munka közben ne egyen, ne igyon és ne dohányozzon.

A személyi védelemmel kapcsolatban olvassa el a 8. részben foglaltakat.

Speciális tárolási utasítások:

Nincs szükség speciális tárolási feltételekre.

A tartályokat szorosan lezárva, száraz, hűvös és jól szellőző helyen tárolja.

Gyermekektől távol tartandó.

Élelmiszerektől, italoktól és állati takarmánytól elkülönítve tartandó.

8. A vegyszeres terhelés szabályozása / Személyi védelem

Max. munkavédelmi megengedett koncentráció

összetevő	a kitettség határa	az értékelés típusa	forrás
s-metolaklór	10 mg/m ³	8 órás TWA	SYNGENTA
2-metilpropan-1-ol	1600 ppm	15 perc STEL	NIOSH
	50 ppm		SUVA
	100 ppm	8 óra TWA	SUVA
	50 ppm	8 óra TWA	ACGIH
	100 ppm		DFG

Mérnöki intézkedések

Az elkülönítés a legmegbízhatóbb védelemi intézkedés, amennyiben a kitettséget nem lehet elkerülni. A védelmi intézkedések mértéke a tényleges kockácattól függ. Ha a levegőben pára vagy vegyszergőz keletkezik, használjon elszívó szellőzőrendszert. Becsülje meg a kitettséget, és alkalmazzon további intézkedéseket a levegőbe jutó anyag koncentrációjának lehető legalacsonyabb szinten tartására. Ahol szükséges, kérjen további tanácsokat a munkahelyi higiéniaira vonatkozóan.

Egyéni védőfelszerelés

Személyi védelem

Általános útmutatás:

A műszaki intézkedések betartása mindig előnyben részesül az egyéni védőfelszerelések használatával szemben.

Az egyéni védőeszközök kiválasztásakor kérjen szakértői útmutatást.

Az egyéni védőeszközöknek meg kell felelniük az előírásoknak.

Légzésvédelem:

A hatékony műszaki intézkedések megtételéig makrofilteres légzőkészülékre lehet szükség.

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.

felülír minden korábbi kiadást

TENDER

Syngenta márkanév

Kézvédelem:

Vegyszerálló védőkesztyű használata követelmény. A védőkesztyűnek meg kell felelnie a hatályos előírásoknak. A védőkesztyűnek a kitétség időtartamának megfelelő áteresztési idővel kell rendelkeznie. A védőkesztyű áteresztési ideje vastagságának, anyagának és gyártójának alapján változik. A védőkesztyűt azonnal el kell dobni és ki kell cserélni, amint bármilyen kopásra vagy a vegyszer áteresztésére utaló jel mutatkozik.

Megfelelő anyag: nitril gumi

Szemvédelem:

Tartsa be a munkahelyre vonatkozó szemvédelmi előírásokat.

Bőr- és testvédelem:

Becsülje meg a kitétséget, és a vegszerrel való érintkezés, valamint áthatolás lehetősége alapján válasszon vegyszerálló védőruhát/vegye figyelembe a ruha anyagának áthatolási tulajdonságait.

Tisztítsa meg a védőruházatot újrahaszálat előtt vagy használjon eldobható védőeszközöket (védőruha, kötény, kabátujj, csizma, stb.)

Viseljen áthatolhatatlan védőruhát.

---

9. Fizikai–kémiai jellemzők

Halmazállapot:

folyékony

Megjelenés:

folyadék

Szín:

világos citromsárgától a sötétbarnaig

pH:

4-8 (1 % w/v)

Lobbanáspont:

> 70 °C

Sűrűség:

1,11 g/cm³

---

10. Stabilitás és reakcióképesség

Veszélyes bomlástermékek:

Égéskor vagy hőbomláskor mérgező és irritáló gőzök keletkeznek.

Veszélyes reakciók:

Nem ismertek.

Veszélyes polimerizáció nem történik.

Normál körülmények között stabil.

---

11. Toxikológiai tudnivalók

Akut belégzési toxicitás LC50:

> 5,09 mg/l (patkány; 4 óra)

Hasonló összetételű termék toxikológiai adatait alkalmazva.

GHS-osztályozás: nincs

Akut orális toxicitás LD50:

2149 mg/kg (nőstény patkány)

3397 mg/kg (hím patkány)

Hasonló összetételű termék toxikológiai adatait alkalmazva.

GHS-osztályozás: kategória 5

Akut dermális toxicitás LD50:

> 2000 mg/kg (patkány, hím és nőstény)

Hasonló összetételű termék toxikológiai adatait alkalmazva.

GHS-osztályozás: nincs

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.

felülír minden korábbi kiadást

TENDER

Syngenta márkanév

Bőrirritáció:	nem irritáló (nyúl) Hasonló összetételű termék toxikológiai adatait alkalmazva. GHS-osztályozás: nincs
Szemirritáció:	nem irritáló (nyúl) Hasonló összetételű termék toxikológiai adatait alkalmazva. GHS-osztályozás: kategória 2A
Bőrzérékenység:	bőrzérékenységet okoz (tengerimalac) Hasonló összetételű termék toxikológiai adatait alkalmazva. GHS-osztályozás: kategória 1
Hosszú távú vegyszeres terhelés (s-metolaklór)	Állatkísérletekben nem mutatott karcinogén, teratogén, vagy mutagén hatást.

---

12. Ökológiai tudnivalók

Sorsa és eloszlása a környezetben/ Perzisztencia és lebomlás

Bioakkumuláció:	Az s-metolaklór nem hajlamos a felhalmozódásra.
Stabilitás vízben:	Lebomlási felezési idő: 53-147 nap Az s-metolaklór nem perzisztens vízben.
Stabilitás a talajban:	Lebomlási felezési idő: 12-46 nap Az s-metolaklór nem perzisztens talajban.
Mozgékonyság:	Az s-metolaklór közepes mértékben mozog a talajban.

Ökotoxicitás

Toxicitása halra LC50:	9,9 mg/l (Oncorhynchus mykiss (szivárványos pisztráng); 96 óra) Hasonló termék teszteredményei alapján. GHS-osztályozás: kategória 2
Toxicitása vízipótlóhára EC50 (s-metolaklór):	11,2 mg/l (Daphnia magna (vízipótlóhára); 48 óra)
Toxicitása algákra:	EbC50 (zöld alga - Pseudokirchneriella subcapitata, 72 óra) 0,02 mg/l ErC50 (zöld alga - Pseudokirchneriella subcapitata, 72 óra) 0,02 mg/l Hasonló termék teszteredményei alapján. GHS-osztályozás: kategória 1

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.
felülír minden korábbi kiadást

Syngenta márkanév

TENDER

13. A hulladék ártalmatlanítása

Készítmény:

Ne szennyezzen csatornákat, folyókat, tavakat a készítménnyel, annak csomagolóanyagával.

A maradék vegyszert ne öntse csatornába.

Ha lehetséges, az újrahasznosítás előnyösebb, mint a hulladékgyűjtés, vagy az elégetés.

Amennyiben a hulladék újrahasznosítása nem lehetséges, a megsemmisítés a vegyi anyagok megsemmisítésére vonatkozó előírások alapján történjen.

Szennyeződött

csomagolóanyag:

Ürítse ki a flakonokat, kannákat, tartályokat, majd háromszor öblítse ki őket, és szállítsa el újrahasznosításra, illetve megsemmisítésre.

Üres csomagolóanyagot újra felhasználni, vagy más célra felhasználni tilos!

---

14. Szállítási tudnivalók

Közúti/Vasúti szállítás ADR/RID

UN szám:	3082
Osztály:	9
Veszélyességi címke szám:	9
Csomagolási kategória:	III
Megfelelő szállítási név:	KÖRNYEZETRE VESZÉLYES ANYAG, FOLYADÉK – HACSAK NINCS MÁSKÉNT FELTÜNTETVE (S-METOLAKLÓR)
Környezeti veszély:	Környezetre veszélyes

Tengeri szállítás IMDG

UN szám:	3082
Osztály:	9
Veszélyességi címke szám:	9
Csomagolási osztály:	III
Megfelelő szállítási név:	KÖRNYEZETRE VESZÉLYES ANYAG, FOLYADÉK – HACSAK NINCS MÁSKÉNT FELTÜNTETVE (S-METOLAKLÓR)
Tengeri szennyező:	Tengeri szennyező

Légi szállítás IATA-DGR

UN szám:	3082
Osztály:	9
Veszélyességi címke szám:	9
Csomagolási osztály:	III
Megfelelő szállítási név:	KÖRNYEZETRE VESZÉLYES ANYAG, FOLYADÉK – HACSAK NINCS MÁSKÉNT FELTÜNTETVE (S-METOLAKLÓR)

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.
felülír minden korábbi kiadást

Syngenta márkanév

TENDER

15. Törvényi előírások

Veszélyes összetevők, melyeket fel kell tüntetni a címkén:

- s-metolaklór

Osztályozás Veszélyjelek	Xi N	Irritatív Környezetre veszélyes anyag
Kockázati jelölések	R43 R50/53	Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet). Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat.
Biztonsági jelölések	S2 S13 S20/21 S35 S36/37 S57	Gyermekek kezébe nem kerülhet. Élelmiszertől, italtól és takarmánytól elzárva tartandó. Használata közben enni, inni és dohányozni nem szabad. Az anyagot és az edényzetét megfelelő módon ártalmatlanítani kell. Megfelelő védőruházatot, védőkesztyűt kell viselni A környezetszennyezés elkerülésére megfelelő edényzetet kell használni.
A speciális készítmények kivételes címkézése: Megjegyzés:		Az emberek és a környezet védelme érdekében tartsa be a használati utasításokat. Ez a készítmény az 1999/45/EC direktíva szerint veszélyesnek minősül.

16. Egyéb tudnivalók

A következő kockázati mondatok szerepelnek a 2. pontban:

R10	Gyúlékony.
R37/38	Irritálja a légutakat és a bőrt.
R38	Bőrizgató hatású.
R41	Fennáll a súlyos szemsérülés kockázata.
R43	Bőrrel érintkezve bőrzékenységet okoz.
R50/53	Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, hosszú távú káros hatásokat idézhet elő a vízi környezetben.
R51/53	Mérgező a vízi szervezetekre, hosszú távú káros hatásokat idézhet elő a vízi környezetben.
R52/53	Ártalmas a vízi szervezetekre, hosszú távú káros hatásokat idézhet elő a vízi környezetben.
R65	Ártalmas: lenyelésekor károsíthatja a tüdőt.
R66	Ismételt kitettség a bőr kiszáradását, repedezését okozhatja.
R67	Gőze álmoságot, szédülést okozhat.

A jelen termékbiztonsági adatlapon található információk és javaslatok a jelenlegi legjobb tudásunk alapján, termékeink biztonságtechnikai szempontból történő leírása céljából készültek. A megadott információkat csupán tájékoztatásként szánjuk a biztonságos kezelés, felhasználás, feldolgozás,

Biztonsági adatlap

Az 1907/2006/EC irányelv szerint

kiadás dátuma: 2009. szeptember 13.

felülír minden korábbi kiadást

TENDER

Syngenta márkanév

tárolás, szállítás, forgalomba hozatal érdekében, így azok nem tekinthetők minőségi bizonylatnak vagy, hogy a termék bármely tulajdonságát garantálják.

Az információk csupán a megadott anyagra vonatkoznak és nem érvényesek ezen anyagok bármely más anyaggal alkotott kombinációjára, vagy valamely más eljárásra, hacsak nincs arra kifejezett utalás a szövegben.

A „Tender” márkanév és a Syngenta logo a Syngenta Group Company tulajdona.